

ЕКОНОМІКА ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

*к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту,
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Панич С.П.*

Одним із напрямків економічного розвитку України є розвиток інноваційної діяльності у всіх галузях економіки. Центральною ланкою господарства в економіці є підприємство, яке повинно стати рушійною силою інноваційного розвитку України.

Сучасний розвиток провідних держав з розвинутою економікою здійснюється за інвестиційно-інноваційною моделлю. Україну визнано державою з ринковою економікою. У зв'язку з цим особливу велику роль відіграє економічна ефективність інвестування науково-технічної сфери та інтелектуальної власності, яка є головним постачальником наукоємного ресурсу для інноваційного розвитку економіки сільського господарства.

Здійснити повномасштабний перехід українських підприємств на інноваційний рівень розвитку в сучасних умовах неможливо через відсутність повноцінної пропозиції інноваційних продуктів, інноваційної інфраструктури, достатнього об'єму фінансових ресурсів. Виходом з цієї ситуації є здійснення сільськогосподарськими підприємствами інвестиційно-фінансової діяльності, спрямованої на використання капітальних вкладень з метою зміни основних виробничих фондів і технологій для випуску продукції з покращеними властивостями.

Ефективне функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення та моніторинг стану інноваційного розвитку економіки агропромислових підприємств як основи реалізації державної інноваційної політики полягає у створенні правових, економічних і організаційних умов для розвитку.

Створення нової інноваційної економіки і забезпечення на цій основі сталого економічного зростання потребує адекватного розвитку інноваційної діяльності як підґрунтя для реалізації інноваційного шляху українських реформ. Сьогодні у світі інноваційна діяльність розглядається як одна із основних умов модернізації економіки. У теперішній час висувуються на перший план ті галузі, які зорієнтовані на використання нових технологій, продукції, обладнання

Австралійський економіст Й. Шумпетер у наукових роботах «Теорія економічного розвитку» та «Капіталізм, соціалізм і демократія» наприкінці ХХ – початку ХХ століття проводить дослідження теоретичних основ іноваций та інноваційного процесу. Згідно теорії Й. Шумпетера іновациї в економічній системі з'являються не рівномірно та не безперервно, а є наслідком одночасних кластерів і у великій кількості. Механізмами розвитку економіки вважається конкуренція, яка заснована на іновациях та призводить до «творчого руйнування» сформованих галузей і ринків. Економічний розвиток не є рівномірним, а представляє собою послідовність підйомів і спадів, що чергуються і зумовлені впровадженням іноваций [3, с.6].

Провідними іновацийними тенденціям є:

- постійне вдосконалення механізму здійснення технологічних іноваций;
- супровід розробки нових методів виробництва великомасштабними інвестиціями у створення нових виробів за селективними базовими критичними напрямками;
- прогресуюча інтернаціоналізація реалізації іновацийних процесів;
- оптимізація різних іновацийних господарських систем за стадіями іновацийного циклу;
- широке застосування інформаційних технологій в усіх сферах виробничого сектора економіки [3, с.6].

Методологічні аспекти реалізації національної іновацийної політики, зміни механізмів взаємодії наукових та іновацийних організацій зі спочивачами їхньої продукції як в підприємницькому, так і державному секторах економіки, слід розглядати з точки зору національної іновацийної системи. Такий підхід обґрунтований тим, що наука як головне джерело технологічних іноваций не є замкнутою системою в рамках науково-дослідних організацій та інститутів, а органічно вбодована в соціально-економічні процеси, що відбуваються в державі.

Глобалізація економічного середовища, яка характеризується постійним рівнем конкуренції, вимагає пошуку нових, більш ефективних методів господарювання, а також розробки та впровадження різноманітних іноваций, які зможуть забезпечити виживання підприємства в умовах конкурентної боротьби. Підприємства, що формують стратегічну поведінку на основі іновацийного підходу, мають більшу вірогідність зберегти й підвищити свою конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі. Тому з метою ефективного функціонування підприємств необхідно якісно розвивати іновацийний потенціал.

Поняття «потенціал» означає здатність і готовність будь якої організації здійснювати реалізацію іновацийного процесу.

Здатність представляє собою наявність і збалансованість структури існуючих на підприємстві ресурсів, необхідних для іновацийної діяльності, а саме: наявність висококваліфікованих спеціалістів-учених; наявність матеріально-технічної бази; забезпеченість науковою інформацією й інформацією про іновациї та іновацийну діяльність у країні і за кордоном; наявність фінансових ресурсів, що забезпечують іновацийну діяльність у рамках довгострокової перспективи.

Від величини іновацийного потенціалу залежить вибір стратегії іновацийного розвитку. Тобто якщо у підприємства є всі необхідні ресурси, воно має можливість діяти за стратегією лідера, розробляючи і впроваджуючи принципово нові або базисні іновациї. Якщо ж іновацийні можливості обмежені, то необхідно їх нарощувати і обирати стратегію послідовника, тобто реалізовувати поліпшуючі технології.

Формування інноваційної політики кожного підприємства на основі наявного інноваційного потенціалу потребує дуже ретельного вивчення ринку, тому що розробка і впровадження інновацій будуть виправдані лише за умови забезпечення власному товару конкурентних переваг на ринку. Обов'язковим елементом має стати чітко визначена мета інноваційної діяльності, оскільки конкретні способи та методи її досягнення допоможуть контролювати інноваційний процес, що само собою зневолос можливість хаотичного та неефективного використання наявного інноваційного потенціалу на підприємстві. Також необхідно гармонійно поєднувати нову інноваційну політику із раніше створеними виробничими логістичними ланцюгами, які є фундаментом та першоосновою виробництва [5, с.87].

Термін «інтенсифікація» стосовно сільського господарства донедавна вживався для означення посиленої діяльності підприємства щодо використання землі як головного засобу виробництва через концентрацію капіталу на одну й ту саму ділянку з метою збільшення обсягів продукції та підвищення ефективності сільського господарства загалом [8, с.32].

На основі аналізу результатів дискусій в економічній літературі можна зробити висновок, що інтенсифікація – не випадкове, не місцеве, не епізодичне, а загальне явище для всіх цивілізованих країн, яке не залежить від суспільного ладу чи системи економічних відносин. Основною метою інтенсифікації аграрних підприємств є збільшення виробництва продукції, поліпшення її якості та зниження матеріально-грошових і трудових затрат на одиницю продукції на основі якісного вдосконалення всього виробництва при збереженні його продуктивного потенціалу. І це безперервний нескінчений процес, що ґрунтується на впровадженні досягнень науково-технічного прогресу. Лише ті фактори можуть бути чинниками інтенсифікації, які є продуктом науково-технічного прогресу та забезпечують необхідне зростання економічної ефективності підприємства. Зупинка цього процесу призводить до екстенсивного розвитку виробництва.

Інтенсифікація – це соціально-економічний процес, спрямований на збільшення виробництва продукції, підвищення її якості й

зниження собівартості на основі запровадження у виробництво нових основних засобів, нових технологій, нових сортів сільськогосподарських культур і порід тварин, нових форм організації праці і виробництва, підвищення кваліфікації кадрів, що є складовими науко-технічного прогресу [8, с.32].

Таким чином, інтенсифікація сільського господарства – це складний соціально-економічний та екологічний процес формування інтенсивного типу економічного розвитку на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу через використання інвестиційних та не інвестиційних чинників. Крім матеріальних факторів інтенсифікації виробництва, на кінцеві його результати значний вплив також справляють нематеріальні фактори, серед них: підприємливість, організованість, вміння працювати в умовах, що швидко змінюються.

Проведений економічний аналіз факторіальних показників на результативність господарювання показує, що на рівень інтенсивного розвитку сільського господарства впливають такі фактори: слабка система інфраструктури, нестабільна політична та економічна ситуація, висока зношеність техніки, нестабільність та не прогнозованість цін на паливо, відсутність дієвої державної закупівельної політики, низька технологія виробництва, яка дозволяє іноземним конкурентам заповнити вітчизняний ринок, часто дешевими і сумнівної якості товарами, низьковрожайні рослини, які займають значні посівні площі, сільським господарством переважно займаються люди похилого віку, тому що уряд не дає ніякої матеріальної допомоги для залучення молодих людей.

Оцінку рівня інтенсифікації виробництва здійснюють за загальними і частковими показниками, які характеризують, наприклад, рівень інтенсифікації використання тих чи інших видів ресурсів – матеріаломісткість, фондомісткість, трудомісткість, такі показники, які визначають ефективність функціонування і розвитку виробничих систем, видів виробництв, напрямків технічного розвитку, впровадження засобів техніки, зокрема показники ресурсної ефективності виробничої системи

Глобальні показники рівня інтенсифікації виробництва акумулюють наслідки дії інтенсивних і екстенсивних чинників економічного зростання і відображають результати їхньої дії. За інтенсивного розвитку сільського виробництва збільшення виходу продукції здійснюється за рахунок додаткових вкладень, спрямованих на впровадження досягнень науки, передової техніки і технології, які зумовлюють зростання врожайності культур та продуктивності поголів'я худоби, а також якості і собівартості одиниці продукції [8, с.33].

При аналізі економічної ефективності інтенсифікації окремих галузей сільського господарства та видів продукції розраховують додаткові показники: в рослинництві – виробництво продукції на одиницю внесених мінеральних добрив чи одиницю вартості мінеральних добрив; у тваринництві – виробництво продукції на 1 умовну голову, 1 центр кормових одиниць, на одиницю вартості кормів, витрати кормів на одиницю виробленої продукції тваринництва.

Інноваційний процес визначає відкриття, винахід нового пристрою, або технології як початкову дію, а впровадження цього приладу або технології як завершальну дію, розглядаючи таким чином інновацію з погляду економічного використання, що означає створення нових ресурсів або використання по-новому вже існуючих.

Інноваційний процес має чітку спрямованість на кінцевий результат (одержання прибутку, задоволення суспільних потреб). Інноваційний процес має на меті отримання не тільки технічного, але й економічного, соціального та іншого видів ефектів. Отже, інноваційний процес – це специфічний, багатостадійний і циклічний науково-виробничий процес. Що сприяє підвищенню якості продукції, розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, прогресивному соціальному розвитку суспільства.

На сучасному етапі методологія системного опису інновацій в умовах ринкової економіки базується на міжнародних стандартах. Відповідно до цих стандартів, інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у вигляді

нового або удосконаленого технологічного процесу, використаного в практичній діяльності, або в новому підході до соціальних послуг.

Інноваційна діяльність – діяльність, орієнтована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і обумовлена випуском на ринок нових конкурентоспроможних товарів та послуг. Вона спрямована на створення необхідних ринків продуктів, технологій або послуг і здійснюється в тісному взаємозв'язку із середовищем: її спрямованість, темпи, цілі залежать від соціально-економічного середовища, у якому функціонує та розвивається. Інноваційна діяльність об'єктивно обумовлюється потребою ринку. Вона відкриває нові сфери застосування, нові ринки, а отже, і нових споживачів створюваного продукту, технології або послуги [8, с.34].

При інтенсифікації виробництва важливим є рівень розвитку соціальної сфери. З одного боку, розвиток сільськогосподарського виробництва визначає рівень розвитку соціальної сфери, з другого – соціальні фактори впливають на ефективність виробництва.

Цей показник підтверджує не лише виробничу потужність підприємства, а й його можливість раціонально використовувати оборотні засоби в процесі виробництва. Сума ж поточних витрат, в які введено частину вартості основних засобів у вигляді амортизаційних відрахувань, і сума вартості оборотних засобів у грошовому виразі, спожитих у процесі виробництва в розрахунку на один гектар площі сільськогосподарських угідь, дає змогу повніше розкрити основний показник рівня інтенсифікації.

В окремі періоди розвитку сільського господарства пріоритетними були різні напрями інтенсивного розвитку виробництва. Це вдосконалення сільськогосподарської техніки, меліорація земель, збільшення застосування мінеральних і органічних добрив, розширення сортових посів культур, поліпшення породного складу продуктивної худоби і птиці.

Сільське господарство має великі резерви підвищення ефективності виробництва своєї продукції, приведення яких у дію дозволить перетворити цю галузь на високорентабельну.

Стратегія інтенсифікації виробництва є різновидом базової

стратегії концентрованого зростання й повинна використовуватися в періоди економічного росту. Вона передбачає зосередження зусиль аграрних підприємств щодо виробництва продукції за рахунок додаткових вкладень, спрямованих на впровадження досягнень науки, передової техніки і прогресивних технологій, які зумовлюють зростання не лише кількісних і якісних результатних показників діяльності підприємства, але й відтворення й збереження його основного виробничого ресурсу – землі.

Основними стратегічними напрямками інтенсифікації аграрного виробництва вважаються:

- залучення інноваційно-інвестиційних ресурсів для техніко-технологічної переоснащеності виробництва;
- оптимізація структури виробництва і розмірів сільськогосподарських формувань;
- запровадження органічного сільського господарства, виробництва екологічно безпечної аграрної продукції, екологізації сільських територій;
- повноцінний розвиток ринкової інфраструктури для організації ефективного внутрішнього і зовнішнього ринків.

На основі запропонованих стратегічних напрямків необхідно виявляти резерви покращення якісних показників на підприємстві, складати програми їх впровадження та оцінювати отриманий економічний ефект від інтенсифікації виробництва. Такий комплексний аналіз, що повинен проводитись саме на підприємстві, дасть можливість покращити результати його господарської діяльності у майбутньому.

Органічне землеробство суттєво зменшує використання зовнішніх факторів виробництва (ресурсів) шляхом обмеження застосування синтезованих хімічним шляхом добрив, пестицидів та фармпрепаратів (для виробництва 1 тонни азотних добрив підприємства витрачають 4 тонни нафти або аналогічну кількість газу). Замість цього для підвищення врожаїв і для захисту рослин використовуються інші агротехнологічні заходи та різноманітні природні чинники.

Важливо відмітити, що в Україні, в силу її специфіки та складного економічного стану, деякі поля не обробляються по декілька років. Тому агроекологічні показники ґрунту на таких полях відповідають необхідному рівню, що значно підвищує строки здійснення сертифікації, переходу на виробництво органічної продукції.

Крім того, важливою складовою організації виробництва органічної сільськогосподарської продукції є присадибні ділянки селян. Вони можуть стати найвагомішою часткою серед виробників органічних продуктів. Здійснення належних організаційно-екологічних заходів на сільських територіях щодо переведення дрібних аграрних товаровиробників на органічне виробництво сприятиме покращенню вирішення проблеми зайнятості та соціально-економічних проблем села.

Вирішення цієї проблеми пов'язане з проблемою утилізації і переробки органічних промислових, побутових і сільськогосподарських відходів. Органічні відходи, що накопичуються як побічні продукти техногенезу, є чужими біосфері і не вписуються в природний біологічний кругообіг, а це призводить до забруднення повітря, води, землі, сільськогосподарської продукції і в кінцевому результаті негативно впливає на здоров'я людини.

Сьогодні в світі існує багато технологій переробки органічних відходів, більшість з яких, на жаль, не є безвідходними. Вагомою альтернативою існуючим технологіям утилізації і переробки органічних відходів є їх біоконсервація з допомогою вермикюльтури та мікроорганізмів.

Пропускаючи органічну масу через власну систему травлення, черв'яки збагачують її ферментами, кислотами та мікроорганізмами. Таким чином утворюється Біогумус, або вермикомпост — органічне добриво, одержане в результаті розкладу гетеротрофними організмами органічних речовин гною, листя, соломи, і перероблене каліфорнійським черв'яком. Цей безпечний в користуванні продукт забезпечує високу врожайність і екологічну чистоту плодів полів і садів.

Порівняльний аналіз показує, що біогумус може утримувати до 70 % води і в 15-20 разів ефективніший за будь-яке органічне добриво. Біогумус - омолоджує ґрунт, відновлюючи навіть "мертві" землі знищені Чорнобилем. Цей процес відбувається протягом трьох років шляхом його систематичного внесення до ґрунту з розрахунку 3 (три) тонни на 1 (один) гектар. По здатності відновлювати родючість ґрунтів 1 (одна) тонна біогумусу рівноцінна 10 (десяти) тоннам гною.

Біогумус (вермикомпост) - це кінцевий продукт переробки органічних відходів в екологічно чисте добриво багате поживними речовинами (макро та мікроелементами), ферментами, мікрофлорою. Він набагато ефективніший від інших органічних добрив і має багато позитивних факторів, що впливають на ріст, розвиток та врожайність сільськогосподарських культур. В складі біогумусу є рухома водорозчинна фракція гуматів: літію, калію і натрію.

Гумати навіть при малих концентраціях: стимулюють пророщування насіння; ріст і розвиток рослин; сприяють утворенню хлорофілу; підсилюють фотосинтез; сприяють переміщенню до рослин мінеральних солей, які є в ґрунті в малорухомій формі; розчинні гумати не є токсичними; не мають канцерогенних та мутагенних властивостей; не накопичуються в рослинах; активні гумусові речовини підвищують коефіцієнт використання мінеральних добрив.

Таким чином, виробництво біогумусу і продуктів його переробки є основою запровадження органічного сільського господарства і виробництва екологічнобезпечної продовольчої продукції.

Нині в світі зростає попит на якісні та безпечні продукти харчування, а особливої популярності останнім часом набувають так звані органічні продукти.

Усвідомлення людством зростаючої екологічної загрози внаслідок інтенсифікації сільського господарства стимулювало розробку різноманітних альтернативних методів сільськогосподарського виробництва, які ґрунтуються на глибшому розумінні процесів, що відбуваються в природі; спрямовані на поліпшення структури ґрунтів; відтворення їхньої природної родючості; сприяють утворенню

екологічно стійких агроландшафтів та краще відповідають життєвим інтересам суспільства. До таких альтернативних методів можна зарахувати точне землеробство, біоінтенсивне міні-землеробство, біодинамічне землеробство, технології використання ефективних мікроорганізмів або ЕМ-технології, маловитратне стале землеробство та багато інших. До цього переліку слід додати також й органічне сільське господарство.

Враховуючи різноманіття назв, не можна зводити органічне сільське господарство лише до методів сільгоспвиробництва без застосування синтетичних пестицидів та традиційних мінеральних добрив, тобто до використання певних технологічних прийомів. Це значно складніша і комплексна проблема. На жаль, єдиного загальноприйнятого визначення органічного сільського господарства наразі немає.

Наріжним каменем вказаної ідеології є усвідомлення себе часткою Природи й розуміння потреби жити в злагоді з нею. Це означає, що екологічне мислення формує світогляд та спосіб життя людини. Воно на свідомий вибір людиною-виробником толерантних до Природи методів та прийомів ведення сільськогосподарської практики. Таким чином, на першому місці стоїть світогляд людини (виробника, переробника, споживача), а технологічна сторона питання є вторинною. Виходячи з цього, органічне сільське господарство є толерантним до навколишнього середовища й базується на принципах екології та глибинних законах біології, тобто за своєю суттю є й екологічним і біологічним одночасно, що не суперечить здоровому глузду й регуляторним директивним документам ЄС, щодо органічного сільського господарства.

Враховуючи, що інвестиційне забезпечення є завданням самих товаровиробників, функція держави полягає, як показує світовий досвід, у підтримці та стимулюванні інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, а також прямого інвестування розвитку окремих сегментів інвестиційної інфраструктури за рахунок бюджетних коштів. Тому ідентифікація сучасних викликів, визначення стратегічних пріоритетів і завдань щодо інвестиційного

забезпечення розвитку сільського господарства має важливе як наукове, так і практичне значення.

Динамічність економічних умов, в яких функціонують сільськогосподарські підприємства, високі вимоги до результативності виробництва вимагають пошуку нових підходів до визначення пріоритетів інвестиційного забезпечення агробізнесу, обґрунтування потреби в інвестиційних ресурсах безпосередньо для сільськогосподарських підприємств з урахуванням необхідності техніко-технологічного оновлення галузі, підвищення ефективності інвестицій, стимулювання їх інноваційного спрямування.

Системні дослідження проблеми інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства постійно проводяться на базі відділу інвестицій ННЦ "Інститут аграрної економіки", координованої мережі наукових установ НААН. У зв'язку з розробленням Стратегії розвитку сільського господарства України на період до 2020 року результати досліджень щодо стратегічних пріоритетів і завдань інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства було узагальнено в матеріалах, виконаних на замовлення Мінагропроду України та Мінфіну України та переданих органам державної влади й управління в 2012 році [6, с.15].

В період після реорганізації колективних сільськогосподарських підприємств у приватні агроформування було подолано негативну тенденцію спаду інвестиційної діяльності в галузі. Щорічні обсяги інвестицій в основний капітал у сільському господарстві в порівнянних цінах зростали достатньо високими темпами, що забезпечувало позитивні зрушення в рівнях капіталозабезпеченості виробництва та ефективності інвестиційних вкладень, використовуваних земельних, матеріальних й інших ресурсів [6, с.15-16].

Гостроту інвестиційної проблеми в сільському господарстві нині визначають насамперед недостатні обсяги вкладень, диспропорції в рівнях інвестиційних можливостей товаровиробників різних форм господарювання, дефіцит залучених інвестиційних ресурсів і недостатньо сприятливий інвестиційний клімат у державі.

Недостатня поки що пряма державна інвестиційна підтримка

сільського господарства. Довготривале недофінансування призвело до деградації матеріально-технічної бази установ бюджетної сфери, а також суттєвого зменшення їх потенціалу й впливу на процеси розвитку.

Проблема інвестиційного забезпечення розвитку галузі є найбільш гострою у малих і середніх сільськогосподарських підприємствах, особливо у господарствах населення.

Досягнення позитивних зрушень у цьому напрямі найбільшою мірою залежить від використання місцевих можливостей інвестиційного забезпечення. Однак такі можливості в більшості регіонів і територій обмежені.

Тому проблема інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства і села є масштабною, її вирішення має національне значення і потребує консолідації зусиль по всіх ланках і сферах виробництва, соціуму, органів державної влади та управління економікою. Розв'язання цієї проблеми потребує тривалого часу, а отже й розроблення відповідної стратегії.

З урахуванням визначеної мети основними стратегічними цілями інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства мають бути нижченаведені.

Науковою основою ефективної інтенсифікації сільського господарства є інноваційна діяльність, що характеризує собою процес перетворення наукових знань в інновацію, тобто послідовний ланцюг подій, у ході яких інновації визрівають від ідеї до конкретного продукту, технології або послуги і поширюються при практичному використанні.

Основними стратегічними напрямками інтенсифікації аграрного виробництва вважаються: залучення інноваційно-інвестиційних ресурсів для техніко-технологічної переоснащеності виробництва; оптимізація структури виробництва і розмірів сільськогосподарських формувань; запровадження органічного сільського господарства, виробництва екологічно безпечної аграрної продукції, екологізації сільських територій; повноцінний розвиток ринкової інфраструктури для організації ефективного внутрішнього і зовнішнього ринків.

Органічне сільське господарство — це система виробництва сільськогосподарської продукції, яка забороняє або значною мірою обмежує використання синтетичних комбінованих добрив, пестицидів, регуляторів росту та харчових добавок до кормів під час відгодівлі тварин. Вона максимально базується на сівозмінах, використанні рослинних решток, гною та компостів, бобових рослин і рослинних добрив, органічних відходів виробництва, мінеральної сировини та на механічному обробітку ґрунтів і біологічних засобах боротьби із шкідниками для підвищення родючості й покращання структури ґрунтів, забезпечення повноцінного живлення рослин та боротьби з бур'янами й різноманітними шкідниками.

Розвиток сільського господарства у стратегічній перспективі неможливий без відповідного інвестиційного забезпечення, основою якого мають бути власні та залучені джерела товаровиробників, а також бюджетні кошти. Сучасні виклики, цілі та завдання аграрної політики обумовлюють необхідність досягнення науково обґрунтованих стратегічних пріоритетів і вирішення завдань щодо інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства. У період до 2020 року необхідно забезпечити формування і реалізацію активної інвестиційної політики держави на основі оптимально поєднаних прямих і непрямих економічних важелів підтримки інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, удосконалення механізмів такої підтримки в напрямі підвищення її ефективності, створення умов для використання власних джерел товаровиробників

Запровадити механізм державної підтримки, обов'язкове подання звітності, стимулювання ефективності інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Слід здійснювати кон'юктурні дослідження внутрішнього і зовнішнього ринку інновацій, також проводити узагальнення патентної та патентно-ліцензійної інформації з метою ефективного використання наявного інтелектуального потенціалу та прогнозування інноваційного розвитку економіки сільського господарства і підготовки пропозицій щодо визначення пріоритетних напрямів інноваційно-інвестиційної діяльності агробізнесу.

Література:

1. Волощук К.Б. Ефективність інноваційно-інвестиційно спрямованого агробізнесу [Текст] /К.Б. Волощук// Інноваційна економіка.-2013.-№ 7.- С.5-8
1. 2.Галунець Н.І. Оцінка інвестиційної привабливості аграрних підприємств: методичний аспект [Текст] /Н.І. Галунець// Інноваційна економіка.-2013.-№ 4.- С.95-98
2. 3.Дубик В.Я. Інноваційна діяльність як передумова сталого розвитку національної економіки [Текст] /В.Я. Дубик // Інноваційна економіка.-2016.-№ 3-4.- С.5-9
3. 4.Єфіменко Т.І. Активи інноваційного походження: вдосконалення облікової політики підприємства [Текст] /Т.І. Єфіменко// Інноваційна економіка.-2014.-№ 2.- С.167-171
4. 5.Ільків Л.А. Інноваційний потенціал аграрного підприємства: суть та стратегія використання [Текст] /Л.А. Ільків// Інноваційна економіка.-2013.-№ 8.- С.86-88
5. Кісіль М.І. Сучасні виклики, стратегічні пріоритети та завдання щодо інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства [Текст] /М.І. Кісіль // Інноваційна економіка.-2014.-№ 1.- С.14-19
6. 7.Нікітін Ю.О. Проблеми розвитку інноваційної діяльності в Україні [Текст] /Ю.О. Нікітін// Інноваційна економіка.-2014.-№ 5.- С.11-16
7. 8.Смоленюк Р.П. Інноваційна основа переведу сільського господарства на інтенсивний шлях розвитку [Текст] /Р.П. Смоленюк // Інноваційна економіка.-2014.-№ 3.- С.31-39
8. 9.Стельмашук А.М. Інноваційні засади забезпечення конкурентоспроможності підприємств і галузей сільського господарства [Текст] /А.М. Стельмашук// Інноваційна економіка.-2014.-№ 4.- С.5-7